

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ РИБ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	6-й курс, 12 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4. Загальна кількість годин – 120 годин, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 24 год., самостійної роботи - 80 год. Форма семестрового контролю - залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини Кафедра інфекційної патології, гігієни санітарії та біобезпеки
Контактні дані розробника (-ів)	Тітаренко Олена, кандидат ветеринарних наук, доцент Контакти: ауд.12 (кафедра інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки) e-mail: olena.titarenko@pdau.edu.ua URL: https://www.pdau.edu.ua/people/titarenko-olena

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню: ветеринарна мікробіологія; ветеринарна вірусологія; ветеринарна фармакологія; епізоотологія та інфекційні хвороби.
Компетентності	<p>ЗК 1. Вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 2. Засвоєння способів підготовки зразків, обробки і аналізу реєстрованих характеристик і джерел можливих помилок, визначення точності експериментів і їх обмеження.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причиннонаслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність до практичного застосування знань та оволодіння сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці.</p> <p>ФК 1. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.</p> <p>ФК 2. Здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.</p>

	<p>ФК 3. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.</p> <p>ФК 4. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.</p>
Результати навчання	<p>РН 1. Демонструвати знання сучасного рівня та новітніх технологій у різних галузях для їхнього упровадження у професійній діяльності та вирішенні фахових завдань.</p> <p>РН 2. Уміти обирати ефективні методи і засоби утримання, годівлі, профілактики заразних і незаразних хвороб та лікування продуктивних, непродуктивних та екзотичних тварин, знати і розуміти особливості їх поведінки та психічної діяльності.</p>

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Навчальна дисципліна «Інфекційні хвороби риб» відіграє значну роль в опануванні таких соціальних навичок як навички комунікації на своєму робочому місці, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, уміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості кінцевих термінів, здатність логічно і системно мислити, креативність.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Отримання знань щодо поширення інфекційних хвороб риб різної етіології, методи діагностики та лікування, заходи їх ліквідації та профілактики.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Біологічні особливості організму риб та умови їхнього існування у водному середовищі.
Тема 2. Діагностика інфекційних хвороб риб різної етіології.
Тема 3. Ветеринарні технології лікування і заходи ліквідації інфекційних хвороб риб різної етіології.
Тема 4. Ветеринарні технології профілактики інфекційних хвороб риб різної етіології.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
словесні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж;
наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
практичні методи: лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування; тезування, анотування; підготовка реферату);

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод пізнавальної гри; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.
методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:
інтерактивні методи: дискусії; проєктування професійних ситуацій; кейс-метод; рольові та ділові (імітаційні) ігри; навчання в парах (спаринг-партнерство);
методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу: інтелектуальна карта уяви.
комп'ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; використання комп'ютерних навчальних програм; метод скрайбінгу.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
методи усного контролю: опитування; бесіда; доповідь; колоквіум.
методи письмового контролю: самостійна робота; методи лабораторно-практичного контролю: навчально-контрольні комп'ютерні програми.
методи самоконтролю: самостійний пошук помилок; самоаналіз; визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
--	--------------------------------

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. У разі неотримання заліку з дисципліни здобувач вищої освіти має право на перескладання заліку викладачу або комісії.
- щодо академічної доброчесності	<p>Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf)</p> <p>Політика академічної доброчесності: самостійність виконання завдань, посилення на використанні джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.</p>
- щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять здійснюється шляхом виконання рефератів.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	Можливе визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати оцінювання згідно порядку оскарження результатів контрольних заходів, який прописаний у Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Вовк Н.І, Божик В.І. Іхтіопатологія. К.: Видавництво Агроосвіта, 2014. 308 с.
2. Manual of Diagnostic Tests for Aquatic Animals 2009. OIE, World Organization for Animal Health,

Paris, 2010. 383 pp.

3. Вірусологія: підручник / І.Г. Будзанівська, Т.П. Шевченко, Г.В. Коротєєва та ін. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2019. 351 с.
<https://biomed.knu.ua/images/stories/Kafedry/Virusol/Library/Virusologiya.pdf>
4. Калініна О.С., Панікар І.І., Скибіцький В.Г. Ветеринарна вірусологія: Підручник. Львів: Сполом, 2004. 521 с.
5. Ветеринарна мікробіологія: підручник / Скибіцький В. Г., Власенко В. В., Козловська Г. В., Ібатулліна Ф. Ж., Ташута С. Г., Мельник М. В./ К.: ТОВ «ЗАТ Нічлава», 2015. 367 с.
6. Практикум з мікробіології: Практикум / Ібатулліна Ф. Ж., Козловська Г. В., Мельник М. В., Скибіцький В. Г. - К.: ЦП «Компринт», 2016. 273 с.
7. Бортнічук В. А., Скибіцький В. Г., Ібатулліна Ф. Ж. Ветеринарна мікробіологія / Навчальний посібник. - 2-ге вид. переробл. і доп. - Вінниця: Нова Книга, 2007. 240 с.
8. Каришева А. Ф. Спеціальна епізоотологія: Підручник. К.: Вища освіта, 2002. 703 с.
9. Микитюк П. В., Якубчак О. М. Хвороби прісноводних риб. К.: Урожай, 1992. 186 с.
10. Давидов О.М. Сучасні аспекти оздоровлення риб в аквакультурі. К.: Інститут зоології НАН України, 1998. С. 79-84.

Допоміжні

1. Наконечна М.Г. Хвороби риб з основами рибництва / Наконечна М.Г., Петренко О.Ф., Постой В.П. К.: «Науковий світ», 2003. 221 с.
2. Тітаренко О. В., Киричко О. Б. Екологічні інновації у дезінфекції та стерилізації / Розділ 4. Особливості впровадження екологічних інновацій у сільськогосподарському виробництві // Екологічні інновації у підвищенні економічної та продовольчої безпеки України: колективна монографія; за ред. Т. О. Чайки, І. О. Яснолоб, О. О. Горба. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. С. 185 - 192. (колективна монографія) <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9447>
3. Zezekalo, V. K., Peredera, S. B., Pochernayev, K. F., Petrenko, M. A., Shatokhin, P. P., & Titarenko, E. V. (2019). Epitheliocystis: Development of PCR assay for the monitoring among the commercially important aquaculture species of Ukraine. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 10(2), 215–218. <https://doi:10.15421/021932>
4. Киричко О.Б., Кулинич С.М., Шостя А.М., Тітаренко О.В., Коломак І.О. Біоетичні аспекти благополуччя тварин в освіті та науці у період сучасних глобальних криз та конфліктів. Education and science in the period of global crises and conflicts in the 21st century : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2023. P. 327-331. 0,3 др. арк. DOI : 10.51587/9798-9895-14601-2023-016 URI: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/16360>
5. Поліщук, А. А., Шостя, А. М., Мерзлов, С. В., Усенко, С. О., Леуський, М. В., Кузьменко, Л. М., & Ільченко, М. О. (2024). Сучасний стан рибництва в Україні та розвиток галузі на Полтавщині. *Scientific Progress & Innovations*, 27(1), 101–106. <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.01.17>
6. Наконечна М. Г., Сорочкіна Н. Г. та ін. Вивчення впливу інфекційних хвороб прісноводних риб на якість і безпеку рибної продукції. *Ветеринарна медицина*. Міжвідомчий тематичний науковий збірник, випуск 85, Харків. 2005. С. 811-815.
7. ПЛР-діагностика бактеріальних захворювань риб аеромонадної етіології [Текст] / Б. Т. Стегній [та ін.] // Вет. медицина: міжвід. темат. наук. зб. – Х., 2008. – Вип. 90. – С. 413-420.
8. Тітаренко О. В. Екологічні аспекти біобезпеки та запобігання забрудненню територій відходами тваринництва і рослинництва в контексті Державної програми екологічного моніторингу довкілля та Національної стратегії управління відходами в Україні. Відновлення природно-ресурсного потенціалу та стійкості екосистем : колективна монографія ; за заг. ред. Т. О. Чайки. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2023. С. 250-275. 1,57др. арк.
URI: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/16376>
9. Тітаренко О. В., Галушко І. А. Біотехнології виготовлення вакцин для гідробіонтів. Сучасні проблеми біобезпеки та біозахисту: збірник матеріалів V Міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції (м. Полтава, 24-25 квітня 2025 року). Полтава: ПДАУ, 2025. – С. 64 – 65. [Електронне видання]: укр., англ.
10. Тітаренко О. В., Киричко О. Б. Засоби біозахисту гідробіонтів у акваріумі. Сучасні проблеми біобезпеки та біозахисту: збірник матеріалів V Міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 24-25 квітня 2025 року). Полтава: ПДАУ, 2025. – С. 66 – 67. [Електронне видання]: укр., англ.

11. Тігаренко О. В., Киричко О. Б. Вплив водневого показника води на окремі життєвоважливі функції організму гідробіонтів. Хімія, біотехнологія, екологія та освіта: збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15-16 травня 2025 року). – Полтава, 2025. С. 318 – 321.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.oie.int/en> - Офіційний сайт Міжнародного Епізоотичного Бюро (МЕБ).

2. Сайт лабораторії «БіоТестЛаб». <https://www.biotestlab.ua/ua/>

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри інфекційної патології, гігієни санітарії та біобезпеки
протокол від 22.12.2025 р. № 8

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	опитування	виконання завдань лабораторних занять	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Біологічні особливості організму риб та умови їхнього існування у водному середовищі.	10	6	6	22
Тема 2. Діагностика інфекційних хвороб риб різної етіології.	10	18	6	34
Тема 3. Ветеринарні технології лікування і заходи ліквідації інфекційних хвороб риб різної етіології.	10	6	6	22
Тема 4. Ветеринарні технології профілактики інфекційних хвороб риб різної етіології.	10	6	6	22
Усього	40	36	24	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Поточний контроль

Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
10 (максимальна)	Дані правильні і повні відповіді на всі задані питання по матеріалу дисципліни, що дає можливість достатньою мірою оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
9	Дана лише одна неправильна відповідь.
8	Дано лише дві неправильні відповіді.
7	Дано лише три неправильні відповіді.
6	Дані відповіді на більшу частину заданих питань по матеріалу дисципліни.
5	Дані відповіді на половину заданих питань по матеріалу дисципліни.
4	Дані відповіді менше, ніж на половину заданих питань по матеріалу дисципліни.
3	Дані відповіді на меншу частину заданих питань по матеріалу дисципліни.
2	Дані відповіді на незначну частину заданих питань по матеріалу дисципліни, що не дає можливості достатньою мірою оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
1 (мінімальна)	Дана відповідь усього на одне задане питання по матеріалу дисципліни, що не дає можливості достатньою мірою оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
0	Відсутні відповіді на будь-які задані питання.

Виконання завдань лабораторних занять

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 (за кожне заняття) (максимальна)	Виконані та захищені всі завдання лабораторного заняття, що дає можливість достатньою мірою оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
2	Виконано та захищено дві третини завдань лабораторного заняття, що не дає можливості достатньою мірою оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
1 (мінімальна)	Виконано та захищено третю частину завдань лабораторного заняття, що не дає можливості у повній мірі оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
0	Не виконано жодного завдання лабораторного заняття, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
6 (максимальна)	Питання завдання самостійної роботи розкриті та підкріплені теоретичним матеріалом без помилок, з використанням значного обсягу різних літературних джерел, послідовно описана кожна дія та зроблено загальний висновок, що свідчить про: - всебічні, систематичні, глибокі знання матеріалу теми, до якої відноситься завдання; - здібності в розумінні та використанні теоретичного матеріалу; - вміння проводити пошук необхідної інформації різних джерел державною та іноземною мовами, аналізувати отриману інформацію за практично її використовувати.
5	Питання завдання самостійної роботи розкриті та підкріплені теоретичним матеріалом з деякими помилками, з використанням достатнього обсягу різних літературних джерел.
4	Розкрито більше половини питань завдання самостійної роботи, підкріплені теоретичним матеріалом з деякими помилками, з використанням достатнього обсягу різних літературних джерел.
3	Розкрито половину питань завдання самостійної роботи, підкріплені теоретичним матеріалом з деякими помилками, з використанням недостатнього обсягу різних літературних джерел.
2	Продемонстровано відсутність достатньої теоретичної підготовки з матеріалу курсу, виявлено суттєві труднощі при виконанні завдання, що не дає можливості достатньою мірою оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
1 (мінімальна)	Продемонстровано відсутність теоретичної підготовки з матеріалу курсу, виявлено суттєві труднощі при виконанні завдання, що не дає можливості достатньою мірою оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
0	Завдання самостійної роботи не виконані.